

Sygn. akt V ACa 645/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2014r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Iwona Wilk
Sędziowie:	SA Grzegorz Stojek (spr.) SA Anna Tabak
Protokolant:	Anna Fic

po rozpoznaniu w dniu 24 stycznia 2014r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa M. C.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w P.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 17 maja 2013r., sygn. akt XIV GC 511/12

1. oddala apelację;
2. zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 450 (czteryście pięćdziesiąt) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. Akt V ACa 645/13

UZASADNIENIE

Powódka M. C. wniosła o zasądzenie od pozwanej (...) spółki z o.o. w P. kwoty 4.880 zł z ustawowymi odsetkami od 27 listopada 2009 r. i kosztami postępowania.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa.

Sąd Rejonowy w Pszczynie wyrokiem z 13 grudnia 2011 r., sygn. akt I C 294/10, oddalił powództwo i orzekł o kosztach procesu. Na skutek apelacji powódki Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z 9 października 2012 r.

uchylił powołany wyrok Sądu Rejonowego w Pszczynie, zniósł postępowanie toczące się przed Sądem Rejonowym i sprawę przekazał Sądowi Okręgowemu w Katowicach do ponownego rozpoznania. Sprawa, której przedmiotem jest zwrot bezpodstawnie uzyskanych korzyści z tytułu pobrania innych niż marża handlowa opłat za przyjęcie towaru do sprzedaży jest sprawą uregulowaną ustawą o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji i niezależnie od wartości przedmiotu sporu podlega właściwości rzeczowej sądu okręgowego.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy oddalił powództwo i orzekł o kosztach procesu.

Rozstrzygnięcie oparł o następujące ustalenia faktyczne i oceny prawne.

Pozwana wystawiła dla T. C., poprzednika prawnego powódki, faktury nr (...) z 2 stycznia 2009 r. i nr (...) z 2 lutego 2009 r., na łączną kwotę 4.880 zł. Powódka pismem z 16 listopada 2009 r. wezwała pozwaną do zwrotu sum pieniężnych obejmujących wierzytelności, jakie w tym dniu nabyła od T. C., w tym dochodzonych w niniejszej sprawie, domagając się zwrotu tych kwot, które T. C. zapłacił pozwanej, objętych fakturami, o których była mowa.

Między T. C. a pozwaną została zawarta ustna umowa, na podstawie której poprzednik prawny powódki był jedynym dostawcą pieczywa dla pozwanej, a następnie także jedynym dostawcą świeżych wyrobów cukierniczych. Umowa obowiązywała także wówczas, gdy towar w sklepie był sprzedawany przez kolejny podmiot, który przejął sieć handlową, co pozwana zagwarantowała w umowie z tym podmiotem. Na skutek propozycji T. C. dostarczany przez niego chleb był na życzenie klienta krojony przy pomocy udostępnionej przez niego maszyny do krojenia, chleb był sprzedawany prosto „z deski”, co z uwagi na roznoszący się zapach miało podnieść zainteresowanie klientów, chleb klientom podawały pracownice pozwanej, gdyż była ustawiona specjalna lada i klienci nie mogli brać pieczywa samodzielnie. Wówczas nie był to typowy sposób sprzedaży w sklepach wielko powierzchniowych; generował dodatkowe koszty w postaci konieczności zatrudnienia pracowników obsługujących sprzedaż chleba i świeżych wyrobów cukierniczych, dostarczanych przez T. C.. Pozwana urządzała także degustacje i promocje produktów T. C., częstując nimi klientów lub wykładając wyroby na tacę, żeby klienci mogli je degustować. Inni piekarze i cukiernicy oferowali pozwanej dostawę swych wyrobów, czasem za niższą cenę, czego pozwana nie przyjmowała w związku z porozumieniem z T. C.. T. C. wyraził zgodę na udział w kosztach związanych z ustaloną przez strony formą sprzedaży jego wyrobów i nie kwestionował wystawianych w związku z tym faktur, a sprzedaż jego produktów nie było uzależniona od ich zapłaty. Nad miejscem sprzedaży pieczywa znajdował się sztyld producenta. T. C. miał także wpływ na ustalenie ceny sprzedaży jego wyrobów przez pozwaną.

Powódka nie udowodniła, by pozwana dopuściła się czynu nieuczciwej konkurencji określonego w art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tekst jednolity w Dz. U. z 2003 r., Nr 153, poz. 1503 ze zm.; dalej: uznk), polegającego na utrudnianiu innym przedsiębiorcom dostępu do rynku przez pobieranie innych niż marża handlowa opłat za przyjęcie towaru do sprzedaży. Z dokonanych ustaleń wynika bowiem, że pobierane opłaty, w wystawianych przez pozwaną fakturach nazwane opłatami marketingowymi, były naliczane w związku z porozumieniem zawartym przez poprzednika prawnego powódki z pozwaną, obejmującym zapewnienie wyłączności T. C., jako dostawcy pieczywa i świeżych wyrobów cukierniczych do sklepu pozwanej, określonego sposobu sprzedaży dostarczanych towarów, wymuszającego zatrudnienie pracowników celem podawania towaru klientom i na ich życzenie krojenia pieczywa. Sposób sprzedaży uzgodniony przez poprzednika prawnego powódki, z jego inicjatywy, generował koszty w postaci wynagrodzeń pracowników zatrudnionych przy sprzedaży dostarczanego towaru, w których poprzednik prawny powódki zgodził się uczestniczyć. Ponadto prowadzone były promocje i degustacje wyrobów dostarczanych przez T. C. w sklepie pozwanego. W tej sytuacji brak jest podstaw do uznania opłat uiszczonych na podstawie załączonych do pozwu faktur za opłaty za przyjęcie towaru do sprzedaży. Były to opłaty przede za wyłączność i określony sposób sprzedaży towarów poprzednika prawnego powódki, generujący koszty pozwanej. Sąd Okręgowy podkreślił, że pozwana, na podstawie porozumienia z poprzednikiem prawnym powódki, utrudniała innym przedsiębiorcom dostęp do rynku, jednakże poprzednik T. C. nie tylko nie poniósł przez to szkody, lecz odnosił z tego tytułu korzyści. Inni przedsiębiorcy nie mogli pozwanej sprzedawać pieczywa i świeżych wyrobów cukierniczych.

Powódka nie może domagać się zwrotu na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 4 uznk, zaś poza przedmiotem rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie pozostaje kwestia szkody, jaką mogli ponieść przedsiębiorcy inni niż poprzednik prawny powódki, którzy mieli utrudniony dostęp do rynku.

Sąd Okręgowy nie dał wiary zeznaniom świadka P. G. co do faktu, że produkty poprzednika prawnego powódki znajdowały się w wydawanych przez pozwaną, albowiem nie znalazło to potwierdzenia w zeznaniach pozostałych świadków, ani też pozwany samych gazetek nie przedstawił.

Sąd Okręgowy nie dał wiary zeznaniom świadka T. C. w części obejmującej wypowiedź, że między nim a pozwaną nie było żadnych ustaleń o niemożności sprzedaży przez nią pieczywa wyprodukowanego przez producentów innych niż poprzednik prawny powódki, że dla klientów nie były organizowane poczęstunki wyrobami tego świadka, ani żadne inne tego typu działania oraz że nie sugerował pozwanej ostatecznych cen sprzedaży. W tym zakresie nie dał także wiary zeznaniom świadka E. C.. Zeznania tych świadków są sprzeczne ze spójnymi i wzajemnie uzupełniającymi się zeznaniami świadków przesłuchanych na rozprawie w dniu 17 maja 2013 r. Sąd Okręgowy zwrócił uwagę, że z zeznań świadka B. K., byłej pracownicy pozwanej, wynika, że świadek nie ustalała ceny sprzedaży pieczywa, choć przy pozostałych produktach stosowana była tabela marży przewidzianej dla poszczególnych rodzajów wyrobów. B. K. nie знаła ustaleń pomiędzy poprzednikiem prawnym powódki a pozwaną, ale fakt, że sposób ustalania ceny odbiegał od praktykowanego przy innych towarach pośrednio potwierdza zeznania świadków J. D. i M. D. co do wpływu poprzednika prawnego powódki na cenę sprzedaży jego wyrobów przez pozwaną.

Skoro opłaty pobierane przez pozwaną nie były opłatami za przyjęcie towaru do sprzedaży, nie dopuściła się czynu nieuczciwej konkurencji z art. 15 ust. 1 pkt 4 uznk. Tym samym powódka nie może na podstawie art. 18 ust. 1 pkt 5 uznk skutecznie domagać się wydania bezpodstawnie uzyskanych korzyści.

Sąd Okręgowy umotywiował orzeczenie o kosztach procesu treścią art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 99 kpc.

W apelacji powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku przez uwzględnienie powództwa i zasądzenie kosztów postępowania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania oraz rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Zarzuciła naruszenie prawa materialnego:

a) art. 15 ust. 1 pkt 4 uznk przez jego błędne zastosowanie, przejawiające się uznaniem, że pozwana nie dopuściła się czynu nieuczciwej konkurencji, gdyż nie utrudniała dostępu do rynku T. C. i nie pobierała opłat za przyjęcie towaru do sprzedaży,

b) art. 353¹ w związku z art. 58 § 1 kc przez jego niezastosowanie w razie uznania, że doszło do zawarcia przez T. C. i pozwaną umowy, która byłaby nieważna na podstawie przepisu art. 15 ust. 1 pkt 4 uznk w związku z art. 58 § 1 kc, jako sprzecznej z ustawą.

Ponadto zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, mianowicie:

a) art. 233 § 1 kpc przez:

- brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego sprawy, w tym zeznań świadków T. C. i E. C.,
- przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów polegające na uznaniu, że zeznanie świadków T. C. i E. C. są niewiarygodne,
- dokonanie istotnych ustaleń sprzecznie z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego, z którego wynika, że strony sporu nie zawarły ustnej umowy o świadczenie usług marketingowych, pozwana spółka nie wykonywała usług marketingowych, w tym nie wydawała ulotek, szyldów, gazetek itp.,

b) art. 328 § 2 kpc przez niewskazanie przyczyn, dla których Sąd pierwszej instancji nie wziął pod uwagę zeznań świadka T. C. i E. C. o niezawarciu umowy o świadczenie usług marketingowych,

c) błędne ustalenia faktyczne:

- polegające na przyjęciu, że pozwana nie pobierała opłat za przyjęcie towaru do sprzedaży produktów T. C., podczas gdy zeznania świadków T. C. i E. C. oraz faktury marketingowe potwierdzają zapłatę opłat marketingowych za przyjęcie towaru do sprzedaży,
- polegające na przyjęciu, że pozwana zawarła z T. C. umowę, którą T. C. zobowiązał się do zapłaty wierzytelności objętych fakturami marketingowymi, pozwana pobierała opłaty za szczególny sposób sprzedaży towarów T. C. i prowadziła działania promocyjne, w tym wydawała gazetki promocyjne, przeprowadzała degustacje oraz inne usługi, podczas gdy oba podmioty nie zawarły umowy o świadczenie usług marketingowych i pozwana nie świadczyła usług marketingowych na rzecz T. C.,
- przejawiające się pominięciem faktu, że pozwana kupowała produkty T. C. i sprzedawała je jako własne produkty, narzucając jednocześnie własną marżę handlową.

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia poczynione przez Sąd Okręgowy i, jako prawidłowe, przyjmuje je za swoje.

Zarzut naruszenia art. 328 § 2 kpc jest chybiony, gdyż uzasadnienie zaskarżonego wyroku zawiera wszystkie elementy wymagane tym przepisem prawa. Sąd Okręgowy, wbrew wywiadom apelacji, wskazał przyczyny, dla których ustalając stan faktyczny nie uwzględnił zeznań świadka T. C. i E. C. o niezawarciu umowy o świadczenie usług marketingowych. Przyczyną tą jest wprost wskazana odmowa wiarygodności ich zeznań w tym zakresie.

Jeśli zaś idzie o ocenę materiału dowodowego, Sąd Okręgowy wszechstronnie rozważył cały materiał zebrany w sprawie. Dokonana ocena nie narusza zasad logicznego rozumowania i wskazań doświadczenia życiowego. W apelacji podniesiono, że zeznania T. C. i E. C. są spójne i wzajemnie się uzupełniają, przez co według powódki ocena tych dowodów dokonana przez Sąd Okręgowy ma być błędna. Zeznaniami tych dwojga świadków powódka przeciwstawia zeznania świadków J. D., M. D. i P. G.. Według powódki świadek J. D. zaprzeczyła zawarciu z T. C. umowy o świadczenie usług marketingowych, prowadzenie akcji promocyjnych, wydawanie gazetek reklamowych, reklamowanie produktów od T. C.. Pozostaje to w sprzeczności z treścią jej zeznań (k. 464-466), w których podała, że nie doszło do zawarcia pisemnej umowy w tym przedmiocie, lecz doszło do jej zawarcia ustnie i podała okoliczności prowadzące do tego ustalenia. Jeśli zaś idzie o zeznania świadka M. D., który według powódki miał sprzecznie zeznawać w toku procesu, gdyż zeznając przed Sądem Rejonowym w Pszczynie miał powiedzieć, że gazetki promocyjne nie były wydawane, to jest odmiennie od tego, co zeznał w postępowaniu prowadzonym przez Sąd Okręgowy, to twierdzenie apelującego o treści zeznań tego świadka nie odpowiada treści protokołu rozprawy z dnia 10 grudnia 2010 r., kiedy zeznawał przed Sądem Rejonowym w Pszczynie (k. 295-296). Świadek M. D. zeznał bowiem wtedy ogólnikowo, że nie przypomina sobie kwestii gazetek, bez wyjaśnienia czego w tym przedmiocie nie pamięta. W postępowaniu prowadzonym przez Sąd Okręgowy (k. 466-469) potwierdził regularne wydawanie przez pozwaną gazetek promocyjnych i zgodnie z treścią swych wcześniejszych zeznań zaprzeczył, by przed Sądem Rejonowym powiedział, że pozwana nie wydawała gazetek promocyjnych, przy czym w odniesieniu do ich treści zeznał, że wydaje mu się, że zdarzało się, że prezentowane były w nich produkty T. C.. Treść zeznań tego świadka nie jest więc wzajemnie sprzeczna. Jego zeznania objęte znesioną częścią postępowania nie dają zatem podstaw do odmówienia mu wiarygodności w omawianej kwestii. Zeznania świadka P. G. (k. 469-470) nie mogły stanowić podstawy do

poczynienia ustaleń w przedmiocie gazetek promocyjnych zgodnych z twierdzeniami powódki, gdyż nie zawierały zaprzeczenia ich wydawania.

Skoro brak jest podstaw do skutecznego zakwestionowania oceny dowodów poczynionej przez Sąd Okręgowy, nietrafny jest zarzut dokonania błędnych ustaleń faktycznych. Sąd Okręgowy ustalił bowiem fakty niesprzecznie z dowodami ocenionymi jako wiarygodne.

Powódka skupiła się na wykazywaniu tego, że pozwana pobierała opłaty inne niż marża handlowa, nie świadcząc wzajemnych usług. Poczynione ustalenia nie prowadzą bowiem do wniosku, że pozwana uzależniała przyjęcie towarów od T. C. do dalszej sprzedaży od wniesienia opłat innych niż marża handlowa. Pozwana nie dopuściła się więc czynu nieuczciwej konkurencji, o jakim mowa w art. 15 ust. 1 pkt 4 uznk. Materiał sprawy nie pozwala przyjąć, że T. C. nie miał możliwości negocjowania postanowień umowy. Pozwana zaś wykazała, że pobierała opłaty z tytułu promowania towarów T. C. w sklepie, który prowadziła, jako element stosunku prawnego łączącego tych przedsiębiorców, będącego przedmiotem negocjacji między nimi, podobnie jak wykonywanie świadczeń w tym przedmiocie. Okoliczność ta zachodzi niezależnie od tego, czy własność towarów od T. C. przechodziła na pozwaną w chwili przeniesienia przez niego ich posiadania, czy też T. C. odbierał od pozwanej te swoje produkty, których nie sprzedawała.

Apelacja – jako bezzasadna – podlega oddaleniu (art. 385 kpc).

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono stosownie do jego wyniku i wartości przedmiotu zaskarżenia (art. 98 § 1 i 3 w związku z art. 99 kpc).